

Тервел

ИЗДАНИЕ НА ОБЩИНА ТЕРВЕЛ

Година XIII
брой 17
вторник,
31 юли
2018

разпространява се безплатно

РУБРИКА

Представяме ви

Община Тервел обявява конкурс на тема „Кесарят Тервел - познат и непознат“

По случай 1300-годишнината от Победата на Кан Тервел над Арабите при Константинопол – 15.08. 718 г. Община Тервел организира конкурс на тема – „Кесарят Тервел- познат и непознат“. Застанал начело на българската държава през 701 г., съдбата определя на Тервел задачата неколккратно да се намесва в делата на Византия. От гледната точка на съвременния човек, животът на Кан Тервел може да се определи в няколко направления: Дипломат, умел и смел Военачалник, Спасител, Светец.

Дипломатът:

Още при качването си на престола, Канът има пряко участие в налагането на Юстиниан II Риномет на императорския трон. В замяна на всички услуги и в знак на благодарност, императорът засипва с дарове и злато българския владетел. На България е отстъпена областта Загоре (областта между Средна гора на север, Чирпанските възвишения - на запад, Черно море на изток и Родопите, Сакар и Странджа на юг), което се явява и първото териториално разширение след създаването на Дунавска България.

Българският Кан получава титлата „Кесар“ (цезар, цесарь, днес – цар), която го поставя на второ място след императора във Византия. В Западната Римска империя същото звание се ползва като синоним на монархическия титул „император“. За Тервел то се превръща във формално признаване на държавата му, но за бъдещите български владетели е претекст да претендират за императорския скиптър.

Никой български владетел в цялата история на страната, не се намесва по-успешно във вътрешните работи на

Византия. Това става като негова запазена марка до края на управлението му. Авторитетът на Канът-кесар нараства до такава степен, че самият Юстиниан II вижда заплаха в негово лице. През 708 г. Византия повежда военен поход срещу България, който Тервел успява да

блокира при крепостта Анхиало (Поморие).

Няколко години след злополучното си бягство, император Юстиниан отново се оповава на помощта на българския си съсед, но въпреки

Продължава на стр. 2

ВЪЗПОМЕНАНИЕ 27 ГОДИНИ ОТ РАЗДЯЛАТА НИ С ИНЖ. КОЛЬО ИВАНОВ КОЛЕВ

Краткият му живот, изживян с достойнство, честност и почтеност остави спомени у работниците и служителите. Беше ръководител с богата душевност, отзивчивост, прощаващ грешките, а поощряващ възхода на човека, с когото работи.

Инженер по професия, но и СПЕЦИАЛИСТ ИНЖЕНЕР на човешките души при възход и падение.

Ала съдбата се оказа срещу него. Пораженията бяха твърде големи и фатални за живота му. Шансовете нищожни. Ниският праг на чувствителност в обществото ни и силите на злото - по-могъщи дори от опита, който имаше в живота.

Душа прекрасна, ръководителю незабравим, кому беше нужна толкоз рано твоята смърт? Пред сияйната ти памет смирено свеждаме глави и молим те за всичко ни прости!

С дълбока почит и коленопреклонно уважение
от бивши работници и служители
в завод „Хан Тервел“

Община Тервел обявява конкурс на тема „Кесарят Тервел - познат и непознат”

продължава от стр.1

желанието на Тервел за помощ, на престола на Византия сяда Филип Вардан, който по-късно е детрониран от Анастасий II. Последват многобройни набези на българската войска в Тракия, чак до стените на Константинопол, което принуждава тогавашния император Теодосий III да подпише мирен договор с Тервел през 716 г. С него се уреждат границите на България от времето на Риномет, подписани са търговски съглашения между двете държави, постигнато е споразумение да се възстанови данъка, който Византия плаща на България от времето на Кан Аспарух.

Военачалникът:

През 717 г. Арабската империя е в зенита на развитието си- владее обширни територии в Азия и Северна Африка, дори и на Иберийския полуостров. През 717-718 г. Византия и Арабите влизат в последната фаза от арабско-византийските войни. Сарацините обсаждат Константинопол с огромна военна сила, водени лично от Маслама- брат на халифа Сюлейман. Макар Византия да нанася тежко морско поражение над арабите, положението е отчайващо. Ако градът падне, европейският югоизток става лесна плячка за армията на Маслама. Кан Тервел получава зов за помощ от император

Лъв III Исавър. В поредица от сблъсъци българските отряди причиняват огромни жертви на арабите, разбивайки цели части от армията. По това време не е минал век, откак е започнал да се проповядва ислямът и арабите – мюсюлмани превземат цяла Мала Азия, нахлуват в Персия и Армения, превземат и Северна Африка. През 711 година се прехвърлят на европейския континент – маврите превземат Испания, през 716 година превземат Лисабон и се отправят на изток към Франция. По същото време арабите нахлуват в Тракия със силна войска и опустошават напълно цялата провинция. След това се насочват към Констан-

Лицевата страна на печата на Кан Тервел - музей на университет Дъмбъртън Оукс, САЩ

тинопол и като се укрепяват близо до градските стени, започват пълна обсада на града откъм сушата. Три хиляди кораба навлизат в Босфора и обсаждат Константинопол и откъм морето. Целта е двете ислямски армии – от запад, откъм Испания, и от изток, откъм Константинопол – да нападнат едновременно от двете страни Европа и да я превземат. Обсадата на града продължава повече от година. В крепостта няма храна, нито вода, защото арабите прекъсват акведукта. Градът тъне в мръсотии, пламват болести, хората са отчаяни. Гладът така притиска дори и окупаторите, че те изяждали труповете на мъртвите, взаимно се изстребвали, за да се нахранят или търсели дребни камъни и ги изяждали, за да утолят глада си, както пише Михаил Сирийски. В ранната утрин на 15 август 718 г. над арабските войски се изсипва вихрушка от стрели, а след тях връхлита българската конница. Тервел напада арабите изневиделица в гръб и докато съмне, според пестеливите думи на Теофан Изповедник: „българите ...избили 22 хиляди араби“. Погромът е ужасен, арабите побягват в паника, някои се хвърлят от отчаяние в Босфора, а корабите им вдигат платна и отплават.

Тази победа прави името на българския владетел изключително популярно в Средновековна Европа. Европейските автори отделят на Тервел достойно внимание, наричат го „спасител на Европа“, защото с българската войска спира арабската инвазия на Стария континент и спасява Източната Римска империя от ислямизация. Исторически и художествени произведения в Европа до XVII век пресъздават с признателност делото на българския кан, канонизиран от християнската църква като свети крал Тривелий. За най-големия подвиг на цар Тервел, станал причина да бъде канонизиран за християнски светец и споменаван с признателност като Спасител на Европа, средновековните хронисти също пишат подробно.

Светецът:

Българският цар Тервел, според сведенията на хронистите, е дребен на ръст и миролюбив човек. Разбирал е много добре, че опасността, която се задава откъм Изток, е по-страшна от коварствата на византийските

императори. Затова решава да им помогне срещу атаката на арабите и тръгва на бой с цялата си войска срещу напредващия ислям. На 15 август 718 година „трижди великият“ владетел на българите кесарят цар Тервел спасява Константинопол, Източната Римска империя и християнска Европа, на която оттогава се смята за съпокровител. Християнският свят с дълбока признателност увековечава святото дело на българския цар, а църквата го канонизира за светец. Има три български извора, които говорят за живота и делата на княз Тервел – История славянобългарска на свети Паисий Хилендарски, История на йеромонах Спиридон и т.нар. Зографска българска история. Като нарича княз Тервел един от най-великите българи и най-достоеен след цар Борис I, Паисий Хилендарски пише: „Светият крал Тривелия (Тервел) и светият цар Йоан-Михаил (Борис I) били свети в живота си и храбри и силни в царското си благополучие. [...] И други девет царе били непобедими на война и в тежки и усилни времена по Божия воля освобождавали своя български народ от голямо угнетение и пленение на други народи и царства...“

Княз Тервел изгражда манастир край град Охрид при „чичовците си“, в който се оттегля от светския живот и се замонашва под името Теоктист. И в трите извора повествованията са идентични, но най-пълно е разказът на Спиридон Габровски. По негово време мощите на княз Тервел са се намирили в същия манастир. Съдейки от писанията на съвременниците, цар Борис I е легитимирал християнството като официална религия в България. От йезуитски книги става ясно, че кан Тервел е канонизиран от християнската църква под името свети крал Тривелий. В „История на халифите“, писана от арменски монах, както и в книгата от началото на XVII век „Царството на славяните“ на абата хърватин от Дубровник Мавро Орбини, озаглавена още „Книга историография“, също се откриват данни за християнската принадлежност на Тервел. В намерени досега изображения цар Тервел е представен като кесар и цар с християнски символи. На негов печат, открит през 1972 година, е гравирани надпис: „Богородице, пази кесаря Тервел“. През XVIII и XIX век известни български

зографи от прочутата Самоковска художествена школа изобразяват лика на свети Тривелий Теоктист цар български в множество български църкви и манастири на Балканите. На много от стенописите князът е изобразен с монашеското одяние на Теоктист, като например в Зографския манастир, Рилския манастир, Троянския манастир, Преображенския манастир, Бельова църква в Самоков, църквата „Въведение Богородично“ в Панагюрище, манастира „Свети Спас“, край с. Лозен, църквата в Старо село, църквата в село Дрен и др. През 2011 г. в с. Мадара е осветена първата църква в България, носеща името „Св. Георги Победоносци и Св. Тривелий“.

ЦЕЛ НА КОНКУРСА:

Целта на конкурса е да мотивира участниците от община Тервел да задълбочат познанията си за един от най-забележителните средновековни български владетели-личността на Кан Тервел и неговата роля като държавник-дипломат, вещ стратег и военачалник, съпокровител на България, Източната Римска империя и Византия, канонизиран за светец от църквата; да се запознаят с историята на родния край от Средновековието до наши дни. От участниците се очаква да използват средствата на изобразителните и приложни изкуства, на мерената реч, публицистичния стил и свободния текстов изказ, за да формулират своето произведение.

УЧАСТНИЦИ:

Участието в конкурса е индивидуално и/или групово.

Участниците са разпределени във възрастови групи.

До участие се допускат участници от всички възрасти.

РЕГЛАМЕНТ:

Конкурсът се осъществява в 2 направления:

Литературно творчество;

Изобразителни, приложни изкуства;

Поради широкия обхват на темата, участниците могат да изберат отделен аспект от нея- конкретен исторически момент, събитие- както от живота и делото на Кан Тервел, така и от историята и настоящето на град Тервел и тервелския край.

Продължава от стр. 2

НАПРАВЛЕНИЕ 1 – ЛИТЕРАТУРНО ТВОРЧЕСТВО:

Участници ученици от училищата на територията на Община Тервел и възрастни, разделени в следните възрастови групи:

**I–IV клас,
V–VII клас,
VIII–XII клас.
над 19 години**

Участниците в този компонент могат да представят свое лично творчество – стихотворение, есе, разказ, пътепис, публицистичен текст, историческо съчинение, ученически вестник.

Критерии за оценка:

Литературни компетенции за създаване на текст, съобразно възрастта на ученика, избраният жанр и посочената тема;

Оригиналност и богатство на изразните средства;

Спазване на правописните правила;

За училищен вестник – ще се оценява и начин на оформление на материалите.

НАПРАВЛЕНИЕ 2 - ИЗОБРАЗИТЕЛНИ, ПРИЛОЖНИ ИЗКУСТВА

Участници ученици от училищата на територията на Община Тервел и възрастни. Допуска се участие и на деца от подготвителните групи на ДГ на територията на общината.

Изображение, графика, колаж, пластика, макет:

Със средствата на изобразителните и приложните изкуства темата да се представи от участниците. Позволено са всички техники – графика, акварел, пастел, масло, декупаж, макет и т.н.

Възрастови групи:

**5-7 год. – за рисунка;
I–IV клас;
V–VII клас;
VIII–XII клас.**

Участници над 19 години.

Критерии за оценка:

Обвързаност с темата;

Ниво на сложност съобразно възрастта на участника;

Оригинална идея /материали / техника на изработка;

Коректност по отношение на исторически извори, изследвания на живота на средновековните българи,

етнографски и краеведски данни.

Изисквания:

Размер на рисунка А 4, А 3, всяка поставена в паспарту;

Размер на колаж – размерът на 1 кадастрон;

Пластика, макет – ще бъдат допуснати до класиране както творби, фокусирани върху личността на Кан Тервел, така и такива, които пресъздават бита на българина, в частност добружанеца, през различните периоди от историята на България, Тервел и тервелския край.

Класираните на призови места макети ще бъдат изложени в залите на Общинския музей с отбелязване на имената на техните автори.

IV. ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ УЧАСТНИЦИТЕ:

1. Всяка от конкурсните работи се придружава от информация за трите имена на участника, точен адрес, телефон, e-mail за връзка, училище, читалище, ЦПЛР, ДГ, друго.

2. Участниците могат да ползват

исторически и други материали, представящи живота и делото на Кан Тервел, историята и настоящето на град Тервел и тервелския край. В помощ на всички е списък с печатни издания, както богата галерия от снимки, които могат да бъдат изтеглени от линк, публикуван на сайта на Община Тервел в рубрика „Кесарят Тервел- познат и непознат“ (предстои активиране на линка).

3. Всички материали, свързани с конкурса, да бъдат представени в кабинет 309 в сградата на Община Тервел не по-късно от 12 октомври 2018г.

4. Творбите на участниците ще бъдат оценявани от специалисти и общински служители.

5. Всички участниците получават грамота за участие. Отличените с I, II и III място получават Диплом и парична награда (по 100 лв. за първо място, 70 лв. за второ място и 50 лв. за трето място), осигурени от Община Тервел.

Обратната страна на печата на Кан Тервел